

STAP 5 Wat zijn de ambities?

U weet nu waarover u de mening van de burger wil vragen en u weet in welke beleidsfase u dat wil doen. In Stap 5 neemt u de meest cruciale beslissing: wat doen we met de mening van de burgers?

Er zijn heel wat modellen die verschillende ambitieniveaus van participatie omschrijven. Het onderstaande model geeft ons de meest concrete houvast.

Participatieniveau	Rol van de burger	Rol van de lokale overheid
Informeren	Burger informeert zich.	Het bestuur houdt de bevolking met goede informatie op de hoogte van genomen beslissingen
Consulteren	Burger is gesprekspartner, geeft mening of levert commentaar.	Het bestuur bepaalt de agenda en luistert naar de bevolking in een open, maar vrijblijvend gesprek. De resultaten zijn niet bindend.
Adviseren	Burger is leverancier van ideeën, neemt deel aan de discussie en geeft advies binnen een open setting.	Het bestuur geeft burgers de gelegenheid om problemen aan te dragen en oplossingen voor te stellen. De besluitvorming gebeurt op een ander niveau, het bestuur kan al dan niet beargumenteerd afwijken van de voorstellen.
Coproduceren	Burger bepaalt mee de probleem-agenda en de oplossingsrichting.	Het bestuur ontwikkelt samen met de burgers een plan of project en verbindt zich aan één van de overeengekomen oplossingen.
Meebeslissen	Burger is partner en neemt mee de beslissingen.	Het bestuur en burgers komen een gezamenlijke agenda overeen, zoeken samen naar oplossingen en nemen gezamenlijk beslissingen.
Zelfbeheer	Burger maakt zelf de keuzes en neemt initiatief.	Het bestuur geeft een ruim kader, laat de concrete agenda en de besluitvorming over aan de burgers. Het bestuur adviseert en ondersteunt.

Figuur 10: Participatieladder⁵

De bovenstaande tabel wordt ook wel eens de participatieladder genoemd. Dat lijkt te suggereren dat het ene niveau hoger of beter ingeschat moet worden dan het andere. Dat is niet noodzakelijk het geval. Veel hangt namelijk af van het voorwerp van participatie, de doelgroep, de beleidsfase en de manier waarop participatie georganiseerd wordt. Zo kan een goede informatiecampagne die de juiste mensen bereikt met heldere informatie, een veel beter participatietraject zijn dan een slecht georganiseerd coproductieproces.

In een participatietraject kunnen meerdere niveaus van participatie op hetzelfde moment of opeenvolgend in de tijd voorkomen, gedifferentieerd naar voorwerp, doelgroep en fase. Informatie is in elk participatietraject cruciaal. Welke ambitie u ook kiest, het is noodzakelijk om uw ambities, voor wat het participatietraject betreft, zo SMART mogelijk te formuleren. Wanneer ambities goed geformuleerd worden, zijn ze eenvoudig te evalueren en te communiceren.

- Specifiek:** Is de ambitie eenduidig?
- Meetbaar:** Onder welke (meetbare/observeerbare) vorm is het doel bereikt?
- Acceptabel:** Is deze acceptabel voor de doelgroep en/of lokale overheid?
- Realistisch:** Is het doel haalbaar?
- Tijdgebonden:** Wanneer (in de tijd) moet het doel bereikt zijn?

5 Bron: Toekomst voor Participatie, Jacobs M. & Van Reppelen J. 2013 Politeia, WVG

Bevestigen mobiliteitsplan Bekkevoort: verschillende ambitieniveaus in hetzelfde participatietraject

In Bekkevoort organiseert men een open hoorzitting en gaat men in discussie met vertegenwoordigers van de scholen, met daarnaast een informatiecampagne via het gemeenteblad en de gemeentelijke website. Ook wordt aan geïnteresseerde burgers de mogelijkheid gegeven om het mobiliteitsplan te komen inkijken.

Hoorzitting: consulteren over nieuwe snelheidszonerings- en voorrangregeling
 Discussie met scholen: adviseren rond actietabel en voorrangregeling
 Gemeenteblad: informeren over het nieuwe mobiliteitsplan en de mogelijkheid tot inkijken in het gemeentehuis

Verbreden en verdiepen mobiliteitsplan Eeklo: de klemtoon ligt op adviseren

De verkeersraad krijgt een belangrijke adviserende rol toegewezen in de verschillende te doorlopen fasen bij het verdiepen en verbreden van het mobiliteitsplan. Aan de andere stedelijke raden wordt consultatie op vraag aangeboden.

Fasen	Probleemstelling	Voorstellen genereren	Keuze opties	Formele beslissing	Implementatie	Opvolging/evaluatie
Fasen: verbreden en verdiepen mobiliteitsplan	Verkenningnota	Uitwerkingsnota	Beleidsplan		Realiseren actieplan	Sneltoets
Wat zijn uw ambities in elke fase?	Adviseren Consulteren op aanvraag	Adviseren Consulteren op aanvraag	Adviseren Consulteren op aanvraag			

Herinrichtingsproject Zwevezele: participatieambities, een mix van informeren, consulteren en adviseren

De stuurgroep opteert voor een mix van informeren, consulteren en adviseren. De stuurgroep beslist om alle betrokken bewoners en handelaars in de verschillende projectfasen te informeren en te consulteren. Ze opteren ervoor dat het zwaartepunt ligt bij het adviseren door de klankbordgroep. De adviesrol begint vanaf de startnota, de visievorming van het ontwerp en de scenario's voor de projectnota tot de ontwikkeling van het definitief voorontwerp.

Fasen	Start	Ontwerp - Startnota - Projectnota	Naar uitvoering Definitief voorontwerp	Formeel akkoord partners	Realiseren - Aanbesteden - Uitvoeren	Evaluatie
Wat zijn uw ambities in elke fase?	Informeren & consulteren	- Adviseren - Informeren & consulteren - Consulteren specifieke doelgroepen	Adviseren		Informeren	Consulteren

VOOR U VERDER GAAT: WAT ZIJN DE AMBITIES?

- Spreek u duidelijk uit over de ambities met de geplande participatie (cf. ladder).
- Doe de oefening voor de verschillende fasen van uw project en desgevallend voor verschillende doelgroepen.
- Tracht uw ambities te formuleren in SMART-bewoordingen.